

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 6—7
Kesä- ja heinäkuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
puh. 8154.

31:s vuosik. 1926

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 15 mk. koko vuodelta. —

Suomen IX yleinen kuuromykkäinkokous Porvoossa kesäk. 5 ja 6 p:nä 1926.

Täydet junat veivät kuuromykkiä Keravalta vanhaan, muistorikkaaseen Porvooseen jo kesäk. 4 p:nä. Kaikilta puolilta maatumme he tulivat: Karjalasta, Savosta, Hämeestä, Varsinais-Suomesta, Pohjanmaalta, Uudeltamaalta ja Ahvenanmaalta. Monet vanhat ystävät ja koulutoverit tapasivat toisensa jo matkalla ja iloitsivat jälleenäkemisestä. Asemalla oli heitä vastaanottamassa porvooolaisia ai-rueita, jotka veivät saapuneet juhlavieraat majoit- paikkoihin kansakouluille. Sinne oli *majoitus- toimikunta* (k.m. opettajat neiti Lundell ja hra Johansson y.m.) järjestäneet suuret olkivuoteet. Miehet asuivat suomalaisella ja naiset ruotsalai- sella kansakoululla.

Kokouksen kanslia ja ravintola olivat k.m. kou- lulla, joka luonnollisesti muodostui kokouksen kes- kustaksi. Komea *kunniaportti* otti vieraat vastaan koulun alueelle. Monilla lipuilla ja sepeleillä oli koulun piha kaunistettu. Sen oli *koristelutoimi- kunta* opettajatar neiti *Pulkisen* johdolla suorittanut. Pihamaan laidassa savusi suuri kenttäkeittiö, jossa koko ajan kiehui kuuma kahvi. Pitkien pöy- tien ääressä liikkui siellä *ravintolatoimikunta* ja tarjoili k.m.:lle kahvia ja virvokkeita. Ravintola-

toimikunnan puheenjohtajana oli opettajatar neiti *Andersen* ja hänellä oli apuna suuri joukko palve- levia apureita raskaassa työssään.

Paljon olivat Porvoon k.m. koulun johtaja hra *E. Qvarnström*, opettajat ja Porvoon k.m. yhdis- tyksen jäsenet työtä tehneet ja puuhaneet saadak- seen kokouksen hyvin järjestetyksi ja niin haus- kaksi ja miellyttäväksi kuin mahdollista. Heidän työnsä oli hyvin onnistunut. Kaikki oli hyvin järjestetty ja jokainen toimitti tehtävänsä iloisella mielellä ja vaivojaan säästämättä.

Kokousta suosi erinomaisen kaunis ja lämmin, kesäinen ilma. Aurinko paistoi koko ajan täysin voimin ja lämpömittari osoitti lopulta 27 astetta lämmintä varjossa. Hiki tippui osanottajien otsilta. Erikoisesti rasitti kuumuus kokouksen johtohen- kilöitä ja ravintolahenkilökuntaa. Mutta jokainen iloitsi kuitenkin, että meille aurinkoa niin run- saasti annettiin. Kaunis Porvoon ja varsinkin k.m. koulu puistoinen esiintyi täten koko miellyttä- vyydessään juhlihan k.m. joukon ihailltavaksi. Ko- koukseen otti osaa yli 450 k.m. sekä joukko k.m. opettajia ja kuulevia ystäviä. Maamme aistivial- liskoulujen tarkastaja, kouluneuvos *V. Forsius* rou-

K.m. kokous Lyseon juhtsalissa Porvoossa.

vineen kunnioitti kokousta läsnäolollaan. Olipa juhlayeraaksi saapunut Manillan k.m. koulun johtajakin, rehtori *Emil Jungner* Tukholmasta. Hänen läsnäolonsa antoi kokoukselle erikoisen juhlallisen leiman. *Jyväskylän* k.m. koulusta oli saapunut kokoukseen johtaja, rovasti *Luoma* sekä opettajat herra ja rouva *Koskinen* ja *Elli Silyander*, *Mikkelistä* johtaja *A. I. Savolainen* rouvineen ja opettajat rouva *Kahva*, neiti *Hevonpää* ja herra *Voutilainen*. *Turusta* oli saapunut johtaja *E. J. Pesonen* rouvineen ja opettaja *J. K. Palomaa*. *Kuopion* k.m. koulun opettajista olivat läsnä neidit *Gylling*, *H. Achrén* ja *H. Lunnas*, *Pietarsaaresta* johtaja *Petter Stode* rouvineen. Näin monta k.m. opettajaa ei koskaan ennen ole näissä kokouksissa ollut.

Rehtori E. Jungner.

Tämä on ilahuttava todistus siitä suuresta harrastuksesta, millä Suomen k.m. opettajisto seuraa entisten oppilaittensa rientoja haluten niitä tukea ja avustaa. Raskaan koulutyönsä päätettyään riensivät he vielä tähän kokoukseen tapaamaan k.m. ja suorittamaan kokouksen ohjelmaa. Tästä osoittamastaan harrastuksesta ansaitsevat he täyden kiitoksen. — Läsnä olivat myöskin k.m. matkapäpit Viipurin ja Tampereen hiippakunnista.

Kokous alkoi lauvantaina kesäk. 5 p:nä klo 1 p. juhlayumalanpalveluksella Porvoon vanhassa, kauniissa tuomiokirkossa. Kirkkoon mentiin pitkänä juhlakulkueena k.m. koulun pihasta. Jumalanpalvelus suoritettiin erikoisen, painetun ohjelman mukaan, joka läsnä oleville jaettiin. Aluksi laulettiin piispa Alopaeuksen sepittämästä „kuuromykkäin virrestä“ 6 säkeistöä. Sen jälkeen toimittivat 2 k.m. pappia lyhyen suomenkielisen alttaripalveluksen, past. *Myyryläinen* puhumalla ja past. *Nyberg* viittaamalla. Juhlasaarnan piti *Jyväskylän* k.m. koulun johtaja, rovasti *E. Luoma* suomeksi ja ruotsiksi. Saarnan jälkeen toimitettiin lyhyt ruotsinkielinen alttaripalvelus: pastori *Liljeqvist* Porvoosta puhumalla ja past. *Nyberg* viittaamalla. Jumalanpalvelus muistorikkaassa temppelissä lauluineen, saarinoineen, rukouksineen teki läsnäoleviin syvän vaikutuksen.

Kirkosta mentiin Porvoon hautausmaalle kunniantervehdykselle sinne haudattujen k.m. opettajain haudoille. Ensinnä pysähdyttiin piispa Alopaeuksen haudalle, jossa puhuivat ja seppeleitä laskivat past. *Nyberg* Suomen K.m. Liiton puolesta ja opett. *J. K. Palomaa* Turun k.m. koulun puolesta. Siirryttiin sitten läheiselle past. *Sirénin* ja opetta-

jattarien *Åkerstedt* hautakummuille. Siellä puhui neiti *Ellen Carlstedt* laskien kukkaseppeleitä ent. oppilasten puolesta. Johtaja *O. Wichmannin* haudalla puhuivat hra *J. Sundberg* laskien seppeleen Suomen K.m. liiton puolesta ja hra *Valter Lindberg* laskien kukkia ent. oppilasten puolesta. Hiljainen käynti rakasten vainajain haudoilla keväänvihreässä kalmistossa jätti läsnäolleisiin unohtumattoman muiston.

Kokouksen avajaiset pidettiin klo 6 i.p. kokoushuoneustosta lyseon juhlasalissa. Porvoon k.m. koulun johtaja *E. Qvarnström* lausui ensimmäiseksi tervetuliaissanat. Sen jälkeen Suomen K.m. Liiton puheenjohtaja, kouluneuvos *V. Forsius* voimakkasten kättentaputusten tervehtimänä ja erään k.m. neidin kukittamana astui puhujalavalle ja julisti kokouksen avatuksi. Kouluneuvos Forsius valittiin kokouksen puheenjohtajaksi yksimielisesti. Varapuheenjohtajiksi valittiin johtajat *Luoma* ja *Qvarnström*, sihteeri past. *Nyberg*. Porvoon k.m. yhdistyksen puheenjohtaja neiti *Ellen Carlstedt* lausui sitten paikkakunnan k.m. edustajana suuren kohtalotoveriensä joukon tervetulleeksi. Valtavat kättentaputukset kajahtivat taas salissa kun johtaja *Jungner* neiti *Vesterlundin* ruusuin kukittamana nousi tuomaan tervehdyksen Manillan k.m. koululta, joka oli hänet lähettänyt olemaan läsnä tässä K. O. Malmin muistolle omistetussa juhlassa. Tervehdysähkösanomia luettiin valtioneuvoksetar *J. Stadiukselta* Helsingistä ja tohtorinna *Linda Sagulinilta* Loviisasta. Hra *Palomaa* toi tervehdyksen Turun, hra *Puolakka* Viipurin ja hra *Talvia* Kiikan k.m. yhdistyksiltä. Avajaisten jälkeen siirryttiin klo 8 i.p. Seurahuoneelle Urheiluliiton järjestämään iltamaan ja palokinnonjakotilaisuuteen. Päivän kuluessa nim. Suomen k.m. urheilijat mittelivät voimiaan kilpailu-

Juhlayumalanpalvelus tuomiokirkossa.

K.m. kuoro patsaan juurella.

kentällä. Siitä kerrotaan tarkemmin urheiluosastossa.

Kokouksen toinen päivä, sunnuntai 6 päivä, alettiin hartaushetkellä lyseon juhlasalissa. Kuulevat osanottajat veisasivat kesävirren: „jo joutui armas aika ja suvi suloinen; kauniisti jokapaikkaa koristaa kukkanen. Aurinko maamme puoleen lähestyy lähemmäksi, virvoittaa luonnon kuolleen, sen tekee eläväksi“, j.n.e. Virren tulkitseviittomakielelle hra *J. Sundberg*. Aamuhartauspuheen piti Viipurin hiippakunnan k.m. matkapappi, past. *O. Myyryläinen*. Sen jälkeen „lauoi“ viittomalla kuuromykkäin kuoro hra *A. Norstedtin* johdolla kauniin virren.

Sen jälkeen seurasi ohjelmassa esitelmää, joista ensimmäisen piti opettaja *K. J. Palomaa* ihmisen elämäntehtävästä ja sen valitsemisesta. Pastori *H. Nyberg* loi esitelmässään historiallisen katsauksen Porvoon kaupungin vaiheisiin varhaisimmista ajoista asti, painostaen etenkin *J. L. Runebergin* merkitystä Suomen kansalle ja hänen auttavaa suhdettaan kuuromykkiin. Esitelmäitsijä kohdisti sanansa lopuksi Porvoon lapseen, kouluneuvos *W. Forsiukseen*, toivoen hänen korkeasta iästään huolimatta vastaisuudessakin muistavan kuuromykkäin yhteisiä kokouksia.

Pääkohta kokouksen ohjelmassa oli *K. O. Malm*in kuvapatsaan paljastaminen, joka tapahtui sunnuntaina 6 p., klo 1 p. Auringon valaassa polttavan kuumia säteitään k.m. koulun kukkivalle pihamaalle kerääntyi peiton alla piilevän, korkean kuvapatsaan ympärille suuret parvet k.m. ja kuulevia vieraita. Kokouksen varsinaisten osanottajain lisäksi nähtiin kunniavieraina läsnäolijain joukossa m.m. Porvoon hiippakunnan piispa juma-luusopin tohtori *Max von Bonsdorff*, kaupungin pormestari *Cronström*, patsaan luoja k.m. kuvaveistäjä *J. F. Talvia*, sanomalehtien edustajia y.m. Täsmälleen klo 1 nousi seppeleen ja valtakunnan lipuin koristetulle puhujalavalle kouluneuvos *V. Forsius*, joka past. *Nybergin* tulkitsemana piti puheen *K. O. Malm*-vainajan merkityksestä.

Puhuja viittasi Suomen ja koko Pohjoismaiden ensimmäiseen kuuromykkäin opettajaan Abraham

Argillanderiin, jonka työ oli niinkuin tähden lento kirkaalla taivaalla, tullen esiin pimeydestä vasta monien vuosikymmenien jälkeen. Sitten sarasti kuuromykille viime vuosisadan keskivaiheilla uusi aika, jonka aloitti Carl Oscar Malm, jonka 100-vuotispäivää Suomen kuuromykät viettivät viime heinäkuun 12 päivänä. Hän perusti Porvoon kaupunkiin Suomen ensimmäisen kuuromykkäin koulun. Sen hän järjesti ja loi sekä kulki varmasti eteenpäin valoa kohti. Ollen itse kuuromykkä ja oman runsaat luonnonlahjat ymmärsi Malm järjestää ajan oloihin sopivasti opetustyönsä, joka tapahtui viittomalla ja sormiaakkosilla. Se olikin koululle suuri etu, sillä oppilaat olivat erilaisista oloista tulleet oppia saamaan. Malmin toimi oli uran uurtajan, korven raatajan työtä mutta sisäinen tahto vei sitä eteenpäin. Malmin työtä ei voitu mitata nykyajan pedagogisilla menettelytavoilla, mutta hänen työnsä on kuitenkin hyvänä ja kehoittavana esimerkkinä opettajille ja kuuromykille ja on hänen työnsä elävä polvesta polveen. Puhuja kehotti sitten laskemaan peitteen muistopatsaan päältä, jolloin katsojain eteen avautui Malmin rintakuva korkealla, ruskealla graniittijalustalla. Rintakuva on kuuromykkä kuvaveistäjä *J. F. Talvian* veistämä. Sen on pronssiin valanut taidetokomo Taito. Jalustan on valmistanut Solinin kivenveistäjä Porvoossa. Patsas on kaikkiaan tullut maksamaan noin 40,000 mk. Se on onnistunut ja tekee vakavan ja arvokkaan vaikutuksen, liittyen sivistyshistoriallisena muistona ei ainoastaan maamme muistomerkkien joukkoon vaan myös Skandinavian kuuromykkäinkoulujen perustajain sarjaan.

Patsaan etusivulle on kultakirjaimin piirretty: Carl Oscar Malm ja sen sivulle on — toiselle suomen- ja toiselle ruotsinkielellä — samoin kultakirjaimin hakattu:

Syntyi 12. II. 1826.

Perusti 1. X. 1846 maamme ensimmäisen kuuromykkäinkoulun Porvooseen.

Muutti 1860 Turkuun sekä toimi siellä ensimmäisenä opettajana „Opetuslaitoksessa kuuromykkäin varten“.

Kuoli Turussa 8. VI. 1863:

Suomen kuuromykät ja heidän ystävänsä pysyttivät patsaan satavuotismuiston johdosta.

Kun patsasta oli jonkun aikaa katseltu, luovutti puhuja, kouluneuvos Forsius sen Porvoon kuuromykkäinkoulun huostaan. Koulun puolesta otti johtaja *G. E. Qvarnström* sen vastaan, kiittäen patsaan aikaansaajia.

Juhlapuheen piti johtaja *E. J. Pesonen*, koskellen siinä Malmin rakkauden työtä, joka patsaassa on saanut pysyvän muodon. Samoin kuvaili puhuja vaikuttavasti Malmin elämää ja toimintaa Manillassa, Porvoossa ja Turussa. Puheen jälkeen esitti herra *E. Savisaari* erään Malmin oppilaan muistosanat opettajastaan.

Patsashankkeen alun, kehityksen ja toteutumi-

sen esitti toimittaja *J. Sundberg*. Patsastoimikuntaan ovat kuuluneet herra *J. Sundberg* hankkeen varsinaisena sieluna, johtaja *E. J. Pesonen*, arkki-tehti *E. Eklund*, kuvanveistäjä *J. F. Talvia* ja herrat *Hj. Norstedt* ja *E. Karilas*.

Sitten marssi patsaan edustalle 34-henkinen kuuromykkäin laulukouros, joka herra *Hj. Norstedtin* johdolla kauniisti hetken juhlatunnelmaa lisäten esitti viittomilla „Maamme“-laulun.

Lauluesityksen loputtua alkoi seppelten laskeminen. Johtaja *E. Jungner* laski seppeleen *Manillan* laitoksen puolesta, jonka oppilaana *Malm* oli ollut ja erinomaisena etevänä oppilaana saanut sieltä päästötodistuksen 1863. Suomen kuuromykkäinliiton seppeleen laski pastori *H. Nyberg*, Turun kuuromykkäinkoulun johtaja *E. J. Pesonen*, Turun kuuromykkäinyhdistyksen opettaja *J. K. Palomaa* ja herra *E. Savisaari*, Tampereen kuuromykkäinyhdistyksen neiti *S. Talvia*, Tyrvään „Hefata“-yhdistyksen herra *J. F. Talvia* ja neiti *S. Kuutti* ja Hämeenlinnan kuuromykkäinyhdistyksen herra *H.* ja rouva *I. Ylén*.

Tähän päättyi tämä juhlallinen hetki jättäen läsnäolleisiin vakavan ja pysyvän muiston.

Saman päivän iltapuolella kävivät kuuromykät liikkuvainkuvain teatterissa katsomassa „Suomi“-filmin esityksiä.

Klo 8 ip. toimitettiin kokouksen päättäjäiset lyseon juhlasalissa. Ensimmäin luettiin kokoukseen vielä saapuneet sähkösanomat, joita olivat lähettäneet Köpenhaminan kuuromykkäin neuvosto, Köpenhaminan kuuromykkäinyhdistys ja *Manillan* kuuromykkäinkoulun entiset johtajat *Prawitz* ja *Borg*.

Osanottajat saivat sitten nähdä kuuromykkäsokean *Frans Leijonin V. Rydbergin* novellin esityksen *Paavalista* ja *Nerosta*.

Lopettajaispuheen piti kouluneuvos *W. Forsius*. Johtaja *I. Savolainen* lausui kokouksen kiitokset puheenjohtajalle ja kokouksen toimeenpanijoille. Lopuksi pastori *H. Nyberg* piti rukouksen.

Näin oli erittäin onnistunut yhdeksäs yleinen kuuromykkäinkokous päättynyt. Ensimmäin kokous pidetään kolmen vuoden kuluttua Helsingissä, Pohjoismaiden kuuromykkäinkokouksen yhteydessä.

Kilpien paljastus.

ricolankadun 1:ssä asetettavia muistokilpiä varten. Heidän hankkeensa onkin nyt toteutunut. T. k. 24 p. illalla klo 5 tapahtui näiden kilpien paljastus mainitussa paikassa. Määräaikana saapuivat sinne riveissä koulusta Turun kuuromykkäinkoulun oppilaat opettajineen ja entiset, sekä viittomattä puhekoulun käyneet kuuromykät, asettuen puolipyöreän kilpien eteen, jotka olivat verhotut valkealla kankaalla. Kilpien välissä sijaitsevaan akkunaan oli tätä tilaisuutta varten pantu *Carl Oscar Malmin* muotokuva.

Paljastustilaisuudessa, johon oli myöskin kokoon-tunut paljon muuta yleisöä, piti johtaja *E. J. Pesonen* ytimekkään puheen, jossa hän painosti *Carl Oscar Malmin* elämäntyön suurta merkitystä Suomen kuuromykkäin opetuksen ja kasvatuksen historiassa, kuvaillen lopuksi *Agricolankadun* varrella sijaitsevan talon historiallista merkitystä täkäläisen kuuromykkäinkoulun ensimmäisenä valistusahjana, josta säteet ovat levinneet ympäri isänmaatamme. Puheen päätyttyä esitti hra *A. Wilkki* saman viittomakielellä. Tämän jälkeen kaksi nykyisen koulun ensi luokan pientä oppilasta ja kaksi *Malmin* vanhaa oppilasta, *Emma Karoliina Grönlund* (80 vuoden vanha) ja rva *Maria Wilhelmiina Hellä*, o. s. *Grönholm* (75 vuoden vanha), poistivat vaateet muistokilpien edestä, jolloin katsojain eteen avautui kaksi — toinen suomen- ja toinen ruotsinkielinen — vaalean harmaaseen graniittiin pakotettua, kultakirjaimin maalattua muistokilpeä, kuu-luen suomenkielinen teksti näin:

Tässä talossa aloitti Carl Oscar Malm Turun kuuromykkäinkoulun 20 päivänä tammikuuta 1860.

Lopuksi lausui oppilas *Kaisu Jokinen* selvästi puhumalla runon „Kuuromykkä“.

Tähän loppui tämä vaikuttava, kuuromykkäin aikaansaama kilpien paljastustilaisuus, liittyen kauniina renkaana Turun kaupungissa ennen paljastettujen muistokilpien sarjaan.

Mainittakoon samalla, että mainitut kivet on valmistettu tunnetussa *K. A. Forsströmin* kivenjalostuslaitoksessa Turussa.

C. O. Malmin 100-vuotismuisto.

Muistotaulujen paljastusjuhlallisuus t. k. 24 p:nä Agricolankatu 1:ssä Turussa. Turun vanhalla hautausmaalla laskettu useita seppeleitä Malmin haudalle.

Suomen kuuromykät viettivät viime helmikuun 12 päivänä Suomen kuuromykkäinkoulujen perustajan, *Carl Oscar Malmin* syntymän 100-vuotismuistoa. Tämän merkkipäivän johdosta kokosivat kuuromykät keskuudessaan varoja Turun kuuromykkäinkoulun ensimmäisen koulutalon seinälle Ag-

Paljastustilaisuudesta lähtivät kuuromykät Turun vanhalle hautausmaalle, jossa laskettiin seppeleitä C. O. Malmin hautakummulle. Johtaja E. J. Pesonen ja hra A. Rantanen laskivat Turun kuuromykkäinkoulun ja Turun kuuromykkäinyhdistyksen yhteisen seppeleen, jonka nauhoissa oli: Ladun hiidit, tien osoitit. Muistosi elää! Oppilaat Anna Blomster ja Aili Pyymäki laskivat seppeleen, jonka nauhoissa oli omistuslause: Kiitollisina muistoasi kunnioittavat Turun kuuromykkäinkoulun yläluokkain oppilaat. Suomen kuuromykkäinliiton ja Helsingin kuuromykkäinyhdistyksen yhteisen seppeleen laski opettaja J. K. Palomaa. Seppeleen nauhoissa oli: C. O. Malmin muistolle. Till C. O. Malms minne.

Hautausmaalta palattua menivät Turun koulun entiset oppilaat kahville kouluun. Siellä piti johtaja Pesonen heille tervehdyspuheen ja Karoliina Grönlund ja Maria Wilhelmiina Hellä kertoivat vanhoja muistojaan kouluajalta, mainiten edellinen m.m. Malmin vieneen oppilaat Turun linnan kirkkoon Herran p. Ehtoolliselle. Ilta kului erittäin hupaisasti ja kaikki olivat tyytyväisiä. Lopuksi kiitti hra E. Savisaari koulua ja johtajaa vieraanvaraisuudesta.

Plm.

Juhannusyönä Saimaan rannalla.

Ihmisiä kerääntyy rantaan, mennäkseen yli veden toiselle rannalle, johon suuri kokko on päivän kuluessa pystytetty juhannus illaksi. Pieniä laivojakin iloista väkeä täynnään lähenee kokkoa. Auringon laskettua metsän taa hulmahtaa kokko tuleen ja riemu katselijoiden rinnassa remahtaa.

„Kuka minä olen“, kysyy itseltään muuan rannalla olevien joukossa, jolle ei tällainen kokkoillan vietto ole mieleistä. Hän ei tunne riemua rinnassaan kuten muut, sillä hän ei ole näiltä mailta. Hänen ajatuksensa ovat kaukana, kaukana Pohjolan perukassa. Hän kuin näkisi sielunsa silmillä kotoisen kokon hulmuavan. Samassa hän muistaa lapsuusvuosiensa juhannuskokoa. Se oli niin iloinen ja komea kokko ahon korkeimmalla kohdalla. Lämpöisestä juhannussaunan löylystä päästyään puhtaata vaatteita yllään hän riensi, kuten muutkin sisaruksensa ja kylän nuoret ahoille, järven ja joen rannalle tai kalliolle, mihin kukin olivat pystyttäneet kokkonsa. Isät, äidit ja vanhukset jäivät kotiin. Niin hän sisaruksineen hypeli ahoilla kiviltä kiville kokolle asti sillä aho oli kivikkoista. Kill kall, kill kill, kall soi karjan kello haassa ahon reunassa. Äkäinen „Urho“ härkä mörähti vihaisesti, vaan ei uskaltanut tulla, sillä pojat olivat sen jo ajaneet pois kokolta. „Vappu“ ja „Vilkaskin“ (hevokset) saivat olla kauempana kokkosavussa karpäisiä ja paarmoja paossa. Ne kun seisovat niin kiltisti paikallaan päättään välistä heiluttaen ja hantäänsä huiskuttaen katsellen lasten iloa, niin ei

kukaan hennonut ajaa pois, vaikka ne muuten olisi voineet potkaista tai tallata allensa pienimmän lapsista, sillä ne oli vielä nuoria hevosia. Kokon vieressä sileimmällä kohdalla hyppelee nuoret piirileikkissä ja heidän iloinen laulunsa ja naurunsa raikuu ja kiirii hiljaisen iltatuulen mukana kauas. Välistä levättiin ja kerättiin risuja ja lahonneita kantoja kokkoon ja niin kokkotuli hulmahti ja leimusi vielä korkeammalle ja säkeneitä leijaili ilmassa kokon yllä. Odotettiin kokon loppuun palamista istuen nurmella ja lämmitellen, laulellen ja rallatellen. Ei vielä kukaan tahtonut tulla nukkumaanmeno, vaan juostiin niityn laidassa olevaan metsään. Siellä kasvoi enimmäkseen lehtipuita. Haavan, pihlajan ja tuomen oksia taitettiin. Toiset sai riipiä lehtiä helmansa täyteen. Sitten taakkoineen tallusteltiin kotiin. Kantamukset pantiin yöksi viileään pihalatoon ja mentiin hiljaa aittaamaan nukkumaan, peläten isältä tai äidiltä saatavan toria tai tukkapötyä myöhäisestä nukkumaan menosta. Juhannusaamuna varhain koristettiin huoneet lehdeksillä ja lehdet ripoteltiin lattioille, kukkamaljaket seisoivat juhmallisina pöydillä ja ikkunalaudoilla ja niin levisi koko talossa suloinen tuoksu.

Vihdoin hän havahtuu mietteistään ja hänen rintansa täyttää kaipuu. Jospa hän nyt olisi siellä niin hän taasen olisi kotoisella kokolla.

Miksikä minä lähdinkään kotoa! Täällä vieraalla paikalla on näin outoa ja ikävää, sanoo hän itselleen.

Pohjolan lapsi.

Ajatukseni käsityöammattien sopivaisuudesta ja kannattavuudesta nykyään kuuromyksille.

Tästä aiheesta en alkujaan ollut aikonut kirjoittaa. Mutta kun eräs maalaisserkku kirjoitti minulle asiasta, kehoittaen minun sen tekemään, päätin kuin pääntinkin tarttua kynään. On merkille pantava ilmiö, että maalaisserkku, joka aina nähin asti on kiittänyt ja ylistänyt maaseudun elämää, sen työtä ja toimia, on nyt kääntänyt kelkkansa kaupunkielämän ja käsityöammattien puolelle. Niin sitä saatava vakaumuksellinenkin ihminen muuttamaan uskoaan. Ajat muuttuvat ja ihminen ajan mukana. Osaltaan siihen lienee vaikuttanut myöskin nykyinen ankara talvi. Ei liene hauska maatoissa ollen rämpiä paksussa lumessa ja otella tuiman pakkasherran tai pyryilmojen kanssa. Antakaamme maalaisserkun kertoa:

„Olen tehnyt joukon puusepännöitä kotona syksystä saakka. Kirjoitan nyt aivan äsken valmistamallani kirjoituspöydällä, jonka toissa päivänä maalasin tummanpunaseksi. Puuttuu vain vaksu, kahvat ja lukot. Tuon ne — — — sta tullessani. Kiikkutuolin olen myös tehnyt, ynnä höyläpenkin, kirjakaapin, sohvan, työkaluja j.n.e.

Kyllähän on paljo mukavampaa puusepän työt, kuin pöksä kioksilla, tuiskussa ja pakkasessa. Olen epäröiden miettinyt maatyön — nimenomaan talvisen työn sopimattomuutta kuuromykälle. K. m. soveltuisi ennen kaikkea käsityöläiseksi kaupunkiin, sillä maalaisoloihin ei hän ole luotu. Yksinäisyys melkein tappaa! Kyllä itse viihdyn täällä, mutta varsinaisia k. m. ajatellessa en ymmärtäisi muuta kuin ajatella, että heidät parhaiten mukautetaan kaupunkielämään, jossa silmille on vaihtelevaisuutta." — — —

Ylläolevaan yhdyin täydellisesti. Mutta ei kuuromykkiä sentään olisi vartavasten mukaudettava kaupunkielämään. Kaupungit saisivat liika paljo kuuromykkiä. Osan täytyy jäädä maalle. Halu, mahdollisuudet ja taipumukset ratkaiskoot suunnan kummallekin puolelle. Kyllä kaupunkielämäläkin on aina huonot puolensa.

Maalaisserkku itse näkyy olevan kehittymässä puusepäksi. Siitä ei ole muuta kuin hyvää sanottavaa. Kyllä maalaiskylässä aina puuseppäkin tarvitaan eikä yksioimaan kioksissa pöksiviä ja tuiskun ja pakkasherran kanssa ottelevia maatyöläisiä. Ja maalaispuusepän toimi sopii verrattomasti kuuromykillekin, kunhan työtä riittäisi. Sanotaan: ei tekijältä työ lopu. Hän voi kesäisin saada terveellistä vaihtelua heinä- ja elopellolla, tai puutarhakentällä. Siis kyläpuusepän toimi sopii aivan ihanteellisesti kuuromykälle. Maalaisserkku on valinnut hyvän osan. Häntä ei yksinäisyys tapa, sillä hän tulee kyllä aina toimeen ihmisten kanssa ja viihtyy hyvin kirjankin parissa. Ja toisinaan hän voi vaihteeksi pistäytyä vierailulla kaupunkilais-serkkujen luo. — — —

Kaupungissakin sopii puusepän ammatti hyvin siihen alaan sopiville kuuromykille. Kannattavuus on myöskin hyvä, lukuunottamatta niitä seutuja, jossa maksetaan huonompaa palkkaa. Yleensä säännölliset ja taitavat kuuromykät elävät hyvin siinä ammatissa. Varjopuolena on kyllä se, että usein paikoin tehdään ainoastaan varastotyötä. Ellei ajat parane, ei se ole hyvä merkki tulevaisuuteen nähden. Mutta siihen nähden, että puusepän töitä on aina ympäri vuoden, on se kuuromykille sopivimpia ammatteja.

Maalarin ammatti on enemmän sesonkityötä. Talvisin ovat useimmat maalarit työttömiä. Palkat ovat hyvät. Ammatti sopii hyvin kuuromykille, mutta voivat joutua kokemaan ajoittaista työttömyyttä.

Räätälin ammatti on sopiva näppäräkätisille kuuromykille ja palkat ovat hyvät. Nousussa oleva pukujen tehdasmainen suurtuotanto voi aiheuttaa sen, että tulevaisuudessa ammattiräätäleitä aletaan tarvita suhteellisesti vähemmän. Mutta hyviä ja taitavia räätäleitä aina sittenkin tarvitaan. Työ soveltuu hyvin naiskuuromykillekin.

Suutarin ammatilla ei ole enää sitä merkitystä, kuin ennen. Yhä kasvava jalkineiden tehdasmainen valmistus on saattanut tämän ammattialan

vaikeaan ahdinkoon. Suutareita tarvitaan yhä vähemmän. Ammatti soveltuu muuten hyvin kuuromykille. Palkat kohtalaiset.

Satulasepän ala on saanut „kilpailijansa“ autoista. Hevosia tarvitaan vähemmän, ja se vaikuttaa satulasepän tuotteiden kysynnän vähenemisen. Verhoiluala sensijaan soveltuisi joillekin kuuromykille, joilla siihen olisi taipumusta. Paikkoja lienee vaikea saada.

Kirjaltajain eli latojain ja kirjansitojain työaloilla toimii menestyksellisesti useita kuuromykkiä. Se soveltuu naisillekin. Palkat ovat indeksin mukaiset s. o. liukuva palkka-asteikko ollen työläisille hyvä. Oppiaika on pitkä, ja pääsy ei liene varsin helppo uusille kuuromykille. Mutta voihan aina yrittää. Rohkea rokan syö.

Muurarin työtä on vähän talvisin. Palkat erittäin hyvät. Soveltuu harvoille kuuromykille. Uuni-sepän työalasta voidaan sanoa samaa.

Kivityö sopisi myöskin joillekin roteville ja karistuneille kuuromykille. Palkat kohtuulliset.

Site on vielä metalliteollisuuden ala, jossa viilarin työ voi sopia kuuromykälle.

Kaivertajan ja puunleikkaajan työt sopivat erälle kuuromykille, joilla siihen on erikoiset taipumukset. Työt vaativat erikoisen koulutuksen esim. teollisuus-iltakoulussa.

Naisten käsityöalojen soveltuvaisuudesta k. m. työille, siitä kirjoittamisen jätän naisten asiaksi. Tunnen hyvin vähän niitä aloja. Naiset ne paremmin tuntevat.

I. Ojala.

Mitä hyötyä on ollut minulle kirjallisuuden lukemisesta?

Voidaan sanoa, että kuuromykkä on kuin luotu lukemaan, jos katselee maalaiselämän kuuromykkiä. Sillä puheliainkin ja lahjakkainkin k. m. ei usein saa riittävästi seuraa kuulevista.

Mitäkö hyötyä on ollut minulle kirjallisuuden lukemisesta?

Minulle ovat selvinneet historian ääriviivat ja kehityksen kulku hamasta muinaisuudesta, jää-, hiili- ja tertiäärikausista nykypäiviin. On selvinnyt osa tähtimaailmaa pohjattomassa avaruudessa. Olen saanut nauttia tieteestä ja taiteesta. Olen tullut eläneeksi myös — mielikuvitusten maailmoissa. . .

Mutta mitä noita viitsiikään maamies ajatella! Ennen kaikkea on kirjallisuus ollut apunani leivän hankkimisessa. Se on opettanut minulle maanlaadun, siinä piilevät rikkaudet ja miten maamo niitä hellimmin antaisi. Agronomian kaikkia haaroja käsittelevästä kirjallisuudesta saamani tiedot ovat käytännössä suuriarvoisesti tehneet työni keveimmäksi, mutta silti kuitenkin lisänneet työni tuloksia, joten ei ole enää tarvis huoahata, että: „hullu paljon työtä tekee, viisas elää vähemmäläkin!“ Tämä lause on selitettävissä siten, että

tietojen avulla hankkii paremman toimeentulon eikä esi-isien tapaan vain „kyntää, kylvää, äestää ja karhia.“

Toinen etu kirjallisuuden lukemisesta on ollut oikean kielen oppiminen, mikä k.m.:ille onkin varsin tärkeätä, mitä sujuvuuteen ja virheettömyyteen tulee.

Ja pitkinä yksinolohetkinä olen löytänyt kirjallisuudesta parhaimman ystävän, joka kykenee poistamaan yksinäisyudentunteeni. Sillä puhumiseni tiedemiesten, professorien, kirjailijoitien, agronomien y.m. kanssa tulee virkistäviksi hetkiksi. He opettavat väsymättä, takovat päätäni, jopa antavat selkäänkin, mutta samalla sivistävät.—

Kuuromykkä on kuin luotu lukemaan, sanoin yllä. Niinpä niinkin; häntä ei voi häiritä niin paljon kuin kuulevaa. Ja kun yksinäisyys kyllästytää, on hänen parhain keinonsa sen poistamiseksi tarttua kirjaan, jättää muut ja käydä oppineiden puheille.

T. Tuomola.

Tulevaisuuden toiveita.

Me elämme nykyään suurten ja ihmeellisten keksintöjen aikaa. Ihmiset, jotka elivät 20, 30 vuotta sitten, eivät voineet aavistaa mikä nyt jo on mahdollista. Autobiiliit, radio, elävät kuvat, lentokoneet, tankit ja kaikki muut ihmeelliset asiat, joita sähköä avulla saadaan aikaan — niistä eivät entisajan ihmiset mitään tienneet.

Amerikasta nämä suuret ihmeet tavallisesti tulevat. Nyt ilmoitetaan, että siellä on taas keksitty uusi, ihmeellinen kone. Se on *television*. Tämä kone tulee tekemään tarpeettomaksi Elävään kuvain teatterit.

Koetan kertoa mikä television on ja mitä sillä aikaansaadaan. Televisionin avulla voi *nähdä* kauas vieraisiin maihin! Ihmisten ei siis tarvitse vastedes *matkustaa* kauas pois nähdäkseen ulkomaita. Televisionikoneella voivat he omassa kodissaan katsella maisemia, kaupunkoja, kyliä, virttoja, vuoria kaikista maailman ääristä. Tahi jos jonkun on täytynyt matkustaa asioille kauas vieraille maille, niin voivat omaiset kotona televisionilla katsoa koko ajan hänen matkustustaan laivoilla, junissa y.m.

Televisioni on kuuromykille hyvin sopiva laitos. Sen avulla voivat esim. Oulun tahi Viipurin kuuromykät seurata joitakin esitelmäpäiviä tahi juhliä Helsingin k.m. yhdistyksessä. He näkevät puhujain liikkeit, viittaukset ja suunliikkeet ja ymmärtävät siis mitä ne sanovat. Lapinmaan ja Karjalan k.m. voivat televisionilla katsoa kun k.m. pappi saarnaa Turussa. K.m. pappien ei tarvitse paljon matkustellakaan. Saarnaavat vaan kotikaupungissaan, niin k.m. näkevät sen omalla televisionilla satojen kilometrien päähän. Eräänä kauniina päivänä voi k.m. pappi Helsingissä vihkiä morsiusparin, joka on Kajaanissa — televisionin avulla. — — Saapa nähdä mitä vielä keksitään.

??

Paul Houpert.

Ranskalainen sokea-kuuro sankari

Suomentanut J. L—ki.

Ranskan sokeain ja kuuromykkien suuri hyväntekijätär *Yvonne Pitrois* on pyytänyt erästä ranskalaista sokeaa ja kuuroa miestä kirjoittamaan itsestään erästä amerikkalaista k.m. lehteä varten. Hän on mielellään suostunut siihen ja lähettänyt itse kirjoituskoneella kirjoittamansa kertomuksen, jossa kuvataan liikuttavasti elämänsä.

Minä olen työtätekevän kansan poika ja vanhempani ovat alsatianilaisia. He olivat köyhiä. Heillä oli suuria vaikeuksia hoitaessaan ja kasvattaessaan kymmenen lastaan, joista minä olen yhdeksäs. Olen syntynyt Lorsaisen maakunnassa 25 p:nä heinäk. 1893. Ollessani pienenä poikana jumaloin kaikenlaisia leikkejä ja urheilukilpailuja ja olin kovin taitava niissä, mutta rakastin syvästi samaan aikaan koulua ja opiskelua. Olin ahkera koululainen ja kun olin 12 vuotias, suoritin menestyksellä *Certificat' d' Etudes*'in tutkinnon. Olin halunnut jatkaa opintoani. Mutta isäni ja äitini tarvitsivat suuresti minun apuani, niin että minä halukkaasti luovuin intohimostani ja aloin tehdä työtä jokapäiväistä leipää varten. Minusta tuli lasin valmistaja, kuten vanhemmat veljenikin olivat. Se oli kovaa työtä erikoisesti lapsille, sillä

tehtaiden kuumuus oli ankaraa, useinpa tukahduttavaa, ja savu ja pöly olivat vaikeita kestää, mutta en koskaan valittanut. Pian suoritin oppini ja 16 vuotiaana olin hyvä työntekijä ja ansaitsin korkeampaa palkkaa kuin isäni. Kaiken päivää, vieläpä kuumina kesäpäivinä seisoin sulatusuunin ääressä puhaltuen hehkuvaa lasia putkilla. Se oli toisinaan uuvuttavaa, mutta tunsin olevani ylpeä ja onnellinen saadessani todellisesti auttaa vanhempiani. Palkaksi isä ja äiti valmistivat suuren yllätyksen minulle. Säästöillään he ostivat polkupyörän. Se oli elämäni unelma ja minä olin siitä ihas-tuneempi kuin voin sanoa. Miltei samaan aikaan liityin kylämme miesten ja poikien soittokuntaan. Oi kuinka rakastin soittoa ja laulua. Suoritin tutkinnon ja minut tunnustettiin ensimmäiseksi 40 oppilaan joukosta. Soittajien kanssa menin useihin

paikoihin soitannollisiin juhliin. Sellaisissa tilaisuuksissa näin Pariisin, kauniin pääkaupunkimme (minä menin sinne myöhemmin, mutta valitettavasti näkemättä sitä). Säilytin näitä muistoja ja ne vieläkin valaisevat ikuista yötäni.

Mutta poikuuteni pian loppui. Vuoden 1914 heinäkuun levottomat päivät tulivat ja alkoi sota! Lankoni oli ensimmäisten sotilaitten joukossa jotka komennettiin puolustamaan rajojamme. Kuukauden perästä hän kaatui taistelussa lähellä Nancya.

Ja sitten tuli minun vuoroni. Isänmaallisen ihasituksen ja kyynelten keskellä jätin jäähyväiset vanhemmilleni ja perheelleni ja menin yhtymään rykmenttiin Nievressä. Oli marraskuu 1914. Kylmyys oli ankara laajoissa sotilasparakeissa. Vuoteeni oli niin huonosti laitettu, että öiseen aikaan sain sadeden ja lumen ryöppyjä vuoteelleni. Silloin sairastuin hyvin, hyvin vaarallisesti kuumeeseen ja rajalle menon sijaan minä kuljin sairaalasta sairaalaan monen kuukauden ajan. Minulla on melkoinen joukko miellyttäviä muistoja tuolta ajalta. Niiden joukossa on eräs kaunis linna, missä vietin kolme onnellista kuukautta nauttien laajasta varjoisesta puistosta, kukista, järvestä ja siinä kalastamisesta ja soutamisesta. Tässä paikassa meillä oli 2 ihastuttavaa englantilaista sairaanhoitajataria ja poltin yllin kyllin oivallisia englantilaisia sikaareja, joita he tarjosivat meille.

Vihdoinkin minä parannuin ja olin kelvollinen yhtymään rykmenttiin. Vähän ajan perästä pataljoonani lähetettiin junalla „tuntematonta suuntaa“ kohti, joka tarkoitti rajaa kohti.

Me taistelimme Meusessa, missä voin tarkoin kuulla kanuunain jyskeitä ja nähdä päivisin lentokoneitten lentävän yli kaupungin; vapaaehtoisia tiedusteltiin juoksuautoihin. Minä itse tarjouduin toisten kanssa ja pian olin kamalassa Verdunin seudussa.

En voi kuvailla kaikkea, mitä olen elänyt tästä hetkestä lähtien — taistelujen ja lepojen vaihtelua, ponnistuksia, julkia hyökkäyksiä satojen tykkien jyrinässä, juoksuautojen kurjuutta, missä me olimme melkein hautautua elävinä multaan ja puolustimme itseämme ryömiviä rottia vastaan, kaikkea tämän jokapäiväisen hyökkäyksen vaaroja ja kärsimyksiä ja kuolemaa. — Mutta pidin yllä rohkeutta, vieläpä hilpeyttä ja hymyilin pahimmillakin hetkillä ja olin valmis uhrautumaan vaarallisiin tehtäviin. Minä näin les Epargesin, tämän kamalan paikan kuuluisine Kuoleman kuiluineen, joka oli niellyt yli 100,000 miestä — ranskalaisia niin hyvin kuin saksalaisiakin. Näin Sommen, jossa me kastelimme todellisessa rämeessä. Saa-vuimme sinne sinisissä univormuissa, mutta seuraavana päivänä me kaikki tulimme mustiksi mullasta jaloista kypäriin asti. Siellä emme marsineet, vaan ryörimme kynnärpäinemme. Sen jälkeen menimme Champagneen. Siellä tarjouduin vapaaehtoisesti monina öinä menemään toverieni kanssa väijytykseen. Kerran otimme Boche pioneereja vangeiksi. Onnellisina ja ylpeinä menim-

me juoksuautoihimme, mutta äkkiä meidän omat sotilaamme aloittivat ampumaan meitä ja oli ihme ettemme saaneet surmaamme.

Vihdoinkin tuli huhtikuun 17 päivä 1917. Meidät määrättiin hyökkäämään klo 4:n aikaan aamulla. Pimeys oli syvä, satoi kaatamalla; meidät oli varustettu raskaasti kivääreillämme, revolvereilla ja granaateilla, raskailla taakoilla. Satoi, satoi, satoi vettä, me olimme läpimärkiä.

Merkki annettiin. Me syöksyimme eteenpäin vihollista kohti ammunnan jyrysevän hälinän keskellä; kranaatin heittäjänä olin heiluttamassa ensimmäisinä hyökkäävistä. Minä juoksin, syöksyin ja äkkiä tunsin sellaisen iskun että minut työnnettiin kaksitoista metriä taaksepäin, minä haavoituin. Se oli ensimmäinen kerta; se oli myöskin viimeinen kerta. Mikä hetki! Pimeässä toverini talasivat minua kulussaan. Minä turhaan yritin nousta. Jalkani tuntuivat murtuvan. Silmiäni kirkveli tuskaisesti. Koetin ottaa nenäliinan pyyhkiäkseeni niitä, mutta oikea käteni kieltäytyi liikkumasta. Viimein onnistuin nostamaan vasemman käteni kasvoihini — ja kamalaa! Tunsin oikean silmäni kananmunan kokoisena riippuvan alhaalla poskellani. Oikea puoli päätäni oli kuin suuri haava. Vasemmalla silmälläni näin epäselvästi koittavan aamun ja hyökkäävien laumojen kulkevan toinen toisensa jälkeen. Kuulin viuhuvien ja sihisevien pommien putoavan ympärilläni niinkuin raesade, päällikköjen komentoja, haavoittuneiden ja kuolevien huutoja.

Pitkän ja kamalan odotuksen jälkeen parinkantajat saapuivat. Minä silloin huomasin, että olin kaatunut juuri toverini päälle, parhaan ystäväni, jonka oli tappanut sama räjähdys. Se tuotti minulle paljon surua. Useat miehet, kuolleet ja kuolevat, olivat sirotettu kaikkialla ympärillämme. Parinkantajat toivat minut haavoittuneita sotilaita täynnä olevaan ambulanssiin; saksalaiset olivat huomanneet sen ja kauheasti pommittivat sitä isoilla tykeillään. Lopulta tunsin epävarmasti, että *Punaisen ristin* mies tuli minun luokseni ja alkoi riisua kaikki veriset vaatteeni, mitä minulla oli ylläni. . . ja kaikki loppui hetkeksi sillä ponnistuksistani huolimatta menetin kaiken tajuni.

Kolme päivää myöhemmin sain jälleen tajuni. Makasin mukavassa vuoteessani Chalonsin sotilas-sairaalassa Marnessa. Minä voin vielä nähdä vähän vasemmalla silmälläni, mutta valitettavasti ne olivat valon viimeiset säteet, joita en enää koskaan saa nähdä myöhemmin, sillä kadotin pian aistini taas. Tätä aikaa kesti enemmän kuin 20 päivää ja minulla oli polttava kuume ja hourailin. Miulle sanottiin myöhemmin, että nauroin kaiken aikaa ja puhuin järjettömyyksiä. En kärsinyt paljon ja vielä minulla oli 21 haavaa, 3 vasemmalla sääressä, 8 oikeassa, 7 oikeassa kädessä, 3 päässä, 1 jälkimmäisistä repi pois yhden korvistani. Minulle tehtiin leikkauksia useita kertoja ja olin niin heikko ja sairas, että en edes tuntenut

sitä. Vanhempani, vaikka olivat hyvin köyhiä, tulivat käymään minun luonani omalla kustannuksellaan; mutta olin tiedoton ja tuskin huomasin heidät. Kuinka surullisia he olivat minun tilastani!

Vihdoinkin eräänä päivänä pyysin kukkaroani. Mikä ikävä yllätys! Minut oli tuotu sairaalaan ehdottomasti putipuhtaana; kaikki esineeni, kelloni, kukkaroni, lompakkoni, valokuvani, säilykekynäni, kaikki pienet aarteet olivat kadonneet ja en milloinkaan saanut niitä takaisin.

Monen kuukauden kärsimykseni jälkeen parannuin. Molemmat silmäni olivat aina sidotut ja uskoin että vasen silmäni olisi ollut pelastettu. Vähän aikaa ennen sairaalan jättämistäni, minä muistan miten koetin nostaa otsasidettä, mutta ylilääkäri sattui olemaan siellä ja kielsi minua nostamasta sitä, luvaten minulle pullon samppanjaa jos minä olin tottelevainen. Tottelin ja sain samppanjan.

Silloin päätettiin, että minut oli lähetettävä sotilasairaalaan Pariisiin käsiteltäväksi. Eräänä päivänä umpisilmäisenä, oikea käsi siteissä ja osittain kuurona sekä naurettavasti puettuna vanhaan sotilaspukuun matkustin junalla päämäärääni; matka tuntui kovin pitkältä. Minun päähäni pälkähti tutkia mitä oli otsasiteeni alla. Mikä onnettomuus! Molemmat silmäkuoppani olivat tyhjä. Molemmat silmäni oli poistettu ja lääkäri oli pettänyt minut lupaamalla että saisin nähdä jälleen myöhemmin. Olin toivottomasti sokea — sokea koko elinajakseni. Ensikerran haavoittumiseni jälkeen epätoivo valtasi minut ja aloin huutaa kuin lapsi.

Tämä masentumisen hetki oli kuitenkin lyhyt. Rohkaisin itseni ja ennenkuin saavuin Pariisiin, päätin olla rohkea ja hilpeä ja katsoa vain elämän valoisia puolia. Täyten lupaukseni.

Saavuin Pariisiin. En tietänyt aikaa ja otaksuin, että se oli yö. Minut johdettiin Oal-de Gracen sairaalaan ja heti seuraavana päivänä alistuin kirurgin saksiin. Muutamia päiviä myöhemmin hartiani tuhoutuivat taas. Se oli kova hetki. Kummallista kyllä, vaikka olin sokea, osittain kuuro ja raajarikkoinen, olin jokaisen — lääkärin, ja sairaanhoitajattaren ja toverini suuri suosikki. Sairaatt miehet aina vaativat minua laulamaan yhtä ja toista lauluani ja ilahduttamaan heitä pilajutuillani. Silloin aloin kävelemään omin päin laajalla sairaalan pihalla ja enemmän kuin kerran kohtasin kärkeitä puita tahi seinä. Se oli toisinaan hullunkurista.

Sen jälkeen minut lähetettiin Qinnzo-vingtsiin sokeain sotilaitten sairaalaan ja kouluun. Siellä päästin oppia lukemaan Braillea (sokeain kirjainjärjestelmää) ja asia huvitti minua suuresti. Neljässä tunnissa olin oppinut Brailleen aakkoset ja aloin lukemaan sitä vasemmalla kädelläni. Menin myös harjatyöammattiin. Se ei ollut helppoa, sillä minulla oli vain vasen käsi kelvollinen liikkumaan, mutta tällä kädellä, suullani ja kielelläni onnistuin valmistamaan ensimmäisen harjani ja olin hyvin ylpeä siitä.

(Jatketaan)

URHEILUOSASTO

Kuuromykkäin urheilukilpailut.

Näistä kilpailuista kirjoitettiin sanomalehdessä „Uusi-maa“ seuraavasti:

Kuuromykkäin Urheiluliiton VI:s yleinen urheilujuhla vietettiin Porvoossa lauantaia kesäk. 5 p:nä erinomaisen kauniin sään suosissa niitä. Ikävää vain todeta, että tämä joka kolmas vuosi suoritettava, koko maata käsittävä K.U.L:n suurottelu urheilussa oli sattunut juuri Porvooseen, tuohon maamme kaikkein viheliäisimpään urheilukeskukseen kenttäoloihin nähden. Itse urheilijat valittivat kovasti kilpailupaikkoja eikä se järjestäjillekään ole mitään ruusuilla tanssimista, saaden muuttaa paikasta toiseen ja olla niin kuin tavallinen „reisusälli“ matkakiertuessaan. Vähän ei siis ollut hommaa kilpailujen ylitoimittajilla, K.U.L:n puheenjohtaja hra E. Karilaalla, liiton sihteerillä R. Pitkäsellä sekä lähetillä B. Moutonilla, joka tunteutulla nopeudella touhusi hiki hatussa ja varsinkin sen alla — kaikkiäällä.

Kilpailujen kulusta, niin hiljaiset kuin ne olivatkin, voidaan sanoa ainoastaan hyvää, mikä kilpailuissa saavutettiin tuloksiin tulee. M.m. saavutettiin kaksi uutta kuuromykkäin Suomen ennätystä naisten 4 × 100 viestissä ja 5,000 m. juoksussa. Myöskin kiekonheiton paremman käden tulos on parempi entistä (31,89) ennätystä, mutta ennätykseksi noteerataan ainoastaan yhteistulos. Mielenkiintoisempia lajia olivat juoksut ja niistä varsinkin miehen 1,600 m. viesti (800+400+200+200), jossa kilpailtiin neljännen kerran upeasta kiertopalkinnosta, jonka kohtalo oli vähällä johtaa turkulaisten ikiomaksi, mutta kotkalaisten rehdit edustajat sekoittivat aurajokelaisten tuumat. Palkinto on nim. voitettava kolmasti, ja turkulaisilla oli jo kaksi voittoa. — Kilpailujen 39:stä osanottajasta oli ainoastaan kaksi ehdollisesti ilmoittautunutta jäänyt pois jollaista harvojn ja tuskin koskaan tapahtuu meidän tavallisten kuulevaisten järjestämissä kilpailuissa.

Tulokset:

100 m: 1) J. Lehtimäki, Turku, 12,6; 2) M. Katainen, Kotka, 12,7; 3) E. Mattila, s:n, 13,1.

1,500 m: 1) A. Holopainen, Kuopio, 4,32,2; 2) J. Luomajoki, H:ki, 4,36,5; 3) U. Lehtimäki, Turku, 4,42,0.

5,000: 1) A. Holopainen, 16,46,5; 2) M. Mölsä, Jyväskylä, 17,16; 3) J. Luomajoki 17,44.

4 × 100 (naiset): 1) „Valpas“, Turku, 70,5; 2) Hels. K.v.&u.s. 70,8; 3) „Lumitähti“, Tampere, 76,4.

1,600 viesti (miehet): 1) Kymiulaakson Kuurom. Urheiluseura „Tähti“ 4,9,7; 2) „Valpas“, Turku, 4,11,4; 3) Hels. K.v.&u.s. 4,12,6.

Pituus: 1) I. Valtonen, H:ki, 5,21; 2) M. Katainen 5,15; 3) V. Mälkki, Viipuri, 5,15.

Korkeushyppy: 1) I. Valtonen 160, 2) V. Mälkki, 155; 3) A. Holmström, K.v.&u.s. H:ki 150.

Seiväs: 1) I. Valtonen 270; 2) M. Katainen 270. Kolmas osanottaja V. Mälkki ei päässyt minimikorkeudesta 238, jäänäen siis ilman palkintoa.

Kuula: 1) V. Mälkki, 8,70+10,78=19,48; 2) A. Forsell, Turku 6,41+9,51=17,92; 3) M. Seppänen, Viipuri, 8,59+9,11=17,70.

Kiekko: 1) V. Mälkki, 25,30+32,25=57,55; 2) M. Seppänen 27,35=23,83=51,60; 3) A. Forsell 21,35+28,73=50,09.

Keihäs: 1) V. Mälkki, 34,87+43,19=74,06; 2) M. Seppänen 37,29+30,55=67,84; 4) I. Valtonen 26,58+38,12=64,70.

Kilpailujen paras mies V. Mälkki sai 6 palkintoa, joista kolme 1:stä ja kaksi 2:sta palk.

Palkinnot olivat tavallista parempia ja jakoi ne hra E. Karilas Seurahuoneella pidetyssä illanvietossa lauanta-

iltana. Muusta ohjelmasta mainittakoon hra Karilaan tervehdyspuhe, illan loistonumerona esitti O. Wetzell etevillä taikatempuillaan, Malmín kuvaelma sekä lopuksi kansantanssi.

Saavutettujen tulostensa perusteella valittiin maatamme edustavaan urheilijajoukkueeseen Kööpenhaminan pohjoismaisiin k.m. urheilukilpailuihin: V. Mälkki, I. Valtonen, M. Seppänen, A. Holopainen, M. Katainen, J. Luoma-joki sekä varalle A. Haapaniemi ja A. Forsell.

Ulkomailla.

— Suuria k.m. kokouksia ulkomailla. Ensi elokuun 15 ja 16 p:nä pidetään *Sveitsissä* toinen yleinen k.m. kokous Bernin kaupungissa. Ensimmäinen sveitsiläinen k.m. kokous pidettiin 5 vuotta sitten, v. 1920. Kokouksen ohjelmassa on juhlahjälmalanpalvelus, retkeily k.m. koululle ja erääseen tehtaaseen, jossa työskentelee ainoastaan k.m. työntekijöitä, urheilukilpailuja y.m.

Espanjan pääkaupungissa *Madridissa* pidettiin toukokuun 14—17 p:nä kansainvälinen k.m. kokous ja sen yhteydessä Pedro Poncén 400 vuotisjuhla. (P. Poncé opetti ennen kuuromykkä ja oli Espanjan k.m. koulun uranuurtaja.) Poncén muistopatsas paljastettiin kokouksen aikana. Muistopatsaan oli tehnyt kuuromykkä kuvanveistäjä. Espanjan kuningas saapui muistopatsaan paljastustilaisuuteen. Ohjelmassa oli m.m. katoollinen messu (=jumalanpalvelus), huvimatkoja, härkätaistelu, juhlapäivälliset y.m.

— Saks. Korkeakoulukursseja (jatkokursseja) k.m. koulun läpikäyneille nuorille k.m.ille pitävät k.m. opettajat Berlinissä. Opetusta annetaan illalla esitelmää pitämällä. Esitelmää pidetään seuraavista aineista: *Lastenkasvatuksesta* (johtaja Lehmann), *Kasvien ja eläinten rakenteesta ja elämäntavoista* (johtaja Reich), *Nykyaikaisesta oikeudenkäyntioloista* (opettaja Damaschön), *Saksalaisen kirjallisuuden historiasta* (neiti Reich), *„Mitä meidän pitää tietää tekniikasta”* (opettaja Ihlow), Englanninkielen alkuopetusta antaa johtaja Schorsch. Oppilaat saavat maksaa opetuksesta. Ainoastaan köyhät oppilaat saavat käydä kursseilla ilmaiseksi.

— Berlinissä on alkanut ilmestyä eräs uusi kuuromykkäinlehti. Se on tarkoitettu ainoastaan *juutalaisia* k.m. varten. Saksassa on erikoinen *juutalainen* k.m. auttajayhdistys, joka julkaisee yllämainitun uuden lehden. Juutalaisia k.m. on Saksassa paljon ja on heillä omia kouluja ja omia k.m. yhdistyksiä useilla paikkakunnilla. Uuden lehden toimittaja on juutalaisen k.m. koulun johtaja *Reich* Berlinistä ja on sen nimenä *„das Band”*.

— Norja. Pääkaupungissa Oslossa on jo kauan ollut suuri k.m. yhdistys, jolla on oma talokin ja joka vuosikymmeniä on toiminut kuuromykkien huviksi ja hyödyksi. Mutta joku vuosi sitten ilmestyi väärinkäsityksiä, riitaa ja erimielisyyttä tähän yhdistykseen, niinkuin hyvin usein samanlaista ikävää epäsuopua tahtoo ilmestyä muuallakin k.m. yhdistyksiin. Niinpä Oslonkin k.m. yhdistyksessä meni erimielisyys niin pitkälle, että osa jäseniä erosi siitä ja perusti toisen yhdistyksen. Niin oli Oslossa kaksi k.m. yhdistystä: vanha ja uusi. Tämä oli ikävää kun yhteiset vähäiset voimat hajaantuivat. — Nyt kuuluu sellainen ilosanoma, että molemmat yhdistykset ovat taas yhdistyneet. On unhotettu vanhat riidat. Uusi yhdistys on liittynyt vanhaan takaisin, kaikilla on hauskaa ja yhdistynein voimin toimitaan eteenpäin.

— Amerikasta. Neiti Caswell, 23 vuotias englantilainen tyttö, on ollut kuuro 3 vuotiaasta asti. Hän toivoi saavansa kuulonsa ja puheensa takaisin lentämällä lentokoneella korkealle ilmaan. Hän pääsi lentämään eräänä iltana ensikerran. Se onnistui jokseenkin hyvin ja hän päätti jatkaa lentämistä. Neiti Caswell kertoi: „oli ihmeellistä kun kuulin lentokoneen jyskeen korvillani.

Mutta vielä ihmeellisempää oli kun rupesin kuulemaan oman ääneni. Halusin huutaa ilosta.”

Ensikerran lentäessään antoi ohjaaja koneen nousta 5,000 jalan korkeuteen. Se ei vielä auttanut. Silloin ohjaaja äkkiä laski koneen putoamaan 1,500 jalan korkeuteen ja sitten taas ohjasi sen suoraan ylös kohti korkeutta. Silloin neiti Caswell rupesi nauramaan sillä hän rupesi kuulemaan koneen jyskeen eli moottorin käynnin. Lento kesti 45 minuuttia. Nauraan astui neiti Caswell ulos lentokoneesta. Lentokentällä odotti häntä joukko ihmisiä. He kuulivat hänen huutavan: „minä kuulen moottorin äänen, olen parantunut!”

Sitten meni hän puhelimen luo ja kuulin ensikerran ihmisäänen puhellessa eli telefonissa. Taas hän nauro ja sanoi: „tämä on soittoa, eikö olekin”? Tunnin kesti tätä iloa. Tunnin kuluttua ei hän enää kuullut mitään, vaan oli kuuromykkä kuten ennenkin.

Tämän tapauksen jälkeen sai lentokoneen ohjaaja 41 kirjettä kuuromykkäiltä. He pyysivät päästä lentämään voidakseen koettaa rupeaisivatko he kuulemaan lentämällä. Sillä he olivat kuulleet neiti Caswellista. Viime vuonna tuon ohjaajan sanotaan ottaneen lentämään 226 kuuroa ihmistä ilman maksua. Lento kesti 25 minuuttia. Hän olisi voinut ansaita paljon dollareita jos olisi maksun ottanut. Mutta ei ole kukaan kuuromykkä lentämällä oppinut kuulemaan eikä puhumaan.

Tietoja kotimaasta.

— 60 vuotta täytti toukok. 27 p:nä rovastin rouva *Olga Söderman*. Hän toimi opettajana miesvainajansa perustamassa Kurikan k.m. koulussa sekä miehensä kuoltua saman koulun johtajattarena. Suurta harrastusta on rva Söderman osoittanut paikkakuntansa kuuromykkäin pyrkimyksille.

— 50 vuotta täytti kesäkuun 5 p:nä herra *Aleks Puolakka* Viipurista. Hra Puolakka on Pietarin lapsia, syntynyt ja kasvanut Venäjän ent. suuressa pääkaupungissa. Siellä hän oppi ennen kuuroksi tultuaan m.m. puhumaan paitsi suomenkieltä myös venäjän-, saksan- ja ruotsinkielitkin. Myöhemmin on hän opiskellut esperantoakin, vieläpä niin paljon, että on kääntänyt raamatun esperan tonkielelle. Tämän laajan kielitaitonsa avulla on hra P. sitkeästi harrastanut itseopiskelua saavuttaen laajan tietovaraston monella eri alalla. K.m. toveriensa piirissä on hänellä huomattu, johtava asema ja voi hän laajojen tietojensa avulla pitää heille esitelmää y.m. Syntymäpäiväänsä vietti hra P. Porvoon yleisessä k.m. kokouksessa, jossa joutui monien onnittelevien esineiksi. Viipurilaiset toverit lahjoittivat hänelle m.m. hopeakynän.

— Miesmurha. Helatorstai-iltana klo 10 aikaan oli joukko nuoria kokoontunut Kiukaisten Köylylpölvén kylässä Alhonkulmalle n.s. Koiviston kentälle helavalkeita polttamaan. Täällä oli mukana myöskin joukko humalaisia, m.m. olivat palstatilallinen Eino *Kotilehto* (entinen nimi Tamminen) sekä kuuromykkä työmies Eero Virtanen Harjavallasta ryyppiskeleet jossain määrin.

Jostakin tuntemattomasta syystä oli miesten välillä syntynyt pieni riita, jolloin Virtanen tempasi puukon vyöl-tään ja löi sillä suoraan Kotilehtoa sydämeen. Kotilehto kuoli paikalla. Hän oli naimisissa ja 4 lapsen isä. Kuuromykkä Eero Virtanen on nuori mies ja naimaton ja on hän tapahtuman johdosta vangittu.

— Porista. Harvoin nähdään K.m. lehden palstoilla mitään uutisia täältä Porista, mutta kyllä hiljalleen menään eteenpäin. Yhdistys on kyllä toiminut kaikessa hiljaisuudessa, jatkaen K.m. Auttajayhdistyksen harrastuskokouksen perästä illanvietolla, kävelyrekillä, lausuntokilpailuilla, jossa kaikki osanottajat olivat tyytyväisiä ja iloisia. Erittäin lausuntokilpailu oli hyvin hauska ja innostuttavaa. Palkintotuomareina olivat Auttajayhdistyksen

jäsenet past. Vartio, rvat Rosenberg, Rehnström ja nti Viktoria Nordlund. Palkintoina jaettiin ensimmäisellä kerralla kirjallisuutta ja toisella kerralla rahaa. Kuuromykille tällaiset kilpailut ovat hyväksi avuksi, heillä on helpompi tulla kuulevien kanssa toimeen. Viittaaville se myöskin on hyödyksi.

Porista lähetetään K.m. lehden kehoituksesta ilmoitus uskollisista työntekijöistä paikkakunnalla: *Anselm Vallin* on työskennellyt 25 vuotta Pihlavan sahalla, *Eli Laitinen* (synt. Lehtonen) 14 vuotta rva Holmbergin liikkeessä, *Anselm Kauppi* 11 vuotta Pihlavan sahalla ja *Fredrik Munter* 10 vanhalla sahalla.

— **Kuolleita.** Kuuromykkä *Aaro Backman* kuoli Kotkan kunnallissairaalassa spriimykytykseen 21 p. huhtik. 1926. Vainaja oli nauttinut denauroitua spriitä kuulevien poikien kanssa Kotkassa. Näin surullisen kuoleman saanut oli vasta 27 v. vanha ja kotoisin Iitin pitäjältä.

Toukokuun 14 p:nä kuoli Tampereella k.m. *Hanna Maria Halkola*. Vainaja oli syntynyt Lempäälässä 11. 11. 1886, läpikäynyt Mikkelin k.m. koulun ja Nikkarilan talouskoulun. Kouluista päästyään toimi hän leipojattarena Tampereella, viimeksi muutamia vuosia Tampereen yleisessä sairaalassa. *Hanna Halkola* oli ahkera ja siivo k.m., joka jätti toveripiiriinsä kauniin muiston.

„Ei nuoruuteen voi turvata, ei terveyteen täällä.“
Nämä virren sanat toteutuivat taaskin, kun kohtalotovereille ilmoitamme, että talollisen poika *Juho Taneli Lampinen* Sysmästä vielä parhaassa miehuusijässä sai poiskutsun kesäk. 10 päivänä kello 11 a.p. Kesäkuun 7 päivän iltana Taneli palasi kotiin Porvoon k.m. kokouksesta niin terveenä ja iloisenä. Mutta jo yhdeksäntenä päivänä hän äkkiä sairastui ankarana vatsatautiin ja vietiin autolla Lahden sairaalaan, jossa samana iltana toimitettiin vaikea leikkaus. Seuraavana päivänä kello 11 vaiivat vaimenivat ainiaksi. Joka kolmalla kodissamme tuutuu niin tyhjältä ja on niin vaikea ajatella elämää ilman Tanelia.

Vainaja oli läpikäynyt Jyväskylän k.m. koulun.

— **Salon** Kuuromykkäyhdistyksen kesäjuhla pidetään ensi heinäkuun 18 p:nä Hajalan Rauhamäellä, alk. kl. 12 päivällä. Juhlaan koetaan saada paljo ohjelmaa ja muuta hauskaa. Kaikki ovat tervetulleita läheltä ja kaukaa. Junat saapuvat Hajalalan Salosta kl. 8,21 a., Turusta 9,11 a. ja Helsingistä 1,26 p. ja 10,06 i. Opas on asemalla vastassa. Lähempiä tietoja saadaan kirjeellisesti yhd. siht. I. Ojalalta (os. Salo, Kallenk. 3), kun postim. seuraa. Ulko-seutulaisen olisi hyvä viikkoa, tai pari ennen kokousta ilmoittaa tulostaan sihteerille, jotta tiedämme varata riittävän ravintolan.

— **Turun** ja sen lähiympäristön kuuromykkäin esitelmäpäivät pidetään ensi syyskuun 18—20 p:nä Turun kuuromykkäin yhdistyksen huoneustossa Yliopistonkadun 6:ssa. Esitelmäpäivät avataan klo 5 ip. 18 p:nä ja niiden aikana järjestetään opintomatka. Tervetuloa!

— **Turun k.m. koulusta** pääsivät pois seuraavat oppilaat: A luokalta: *Alli Suutari* Kiikka, *Paavo Asp* Multia, *Ilma Viri* Ähtäri, *Eeva Vilén* Turku, *Elsa Pyymäki* Hyvinkää, *Niilo Mikkola* Helsinki, *Risto Paljakka* Helsinki, *Eemil Ruukki* Jämsä, *Taavi Läbteenmäki* Mouhijärvi, *Hanna Vatanen* Hankoniemi. Luokan opettajana oli maisteri E. Engblom. — B luokalta: *Katri Jokinen* Sahalahti, *Anna Blomster* Ähtäri, *Toivo Saarinen* Kalvola, *Impi Sainio* Kiukainen, *Lempi Juurikkamäki* Pihlajavesi, *Kustaa Tikkanen* Mikkeli. Luokan opettajana oli neiti *Anna Nyström*.

— **Oulun** k.m. koulusta laskettiin pois seuraavat koulun läpikäyneet oppilaat: *Vaala Kurjatkin* Hämeenlinna, *Selma Erkkilä* Haapajärvi, *Armas Feidt* Vemala maaseurakunta, *Inkeri Perälä* Teuva, *Ensio Kiitela* Kuortane, *Tyyne Jussila* Petäjävesi, *Elsa Syväys* Oulu, *Katri Rajakorpi* Nurmo, *Kalle Luomanen* Reisjärvi. Nämä ovat

olleet A luokalla, jonka opettajattarena on ollut rouva *Eeva Viikki*.

Selmi Mäentranta Jalasjärvi, *Linnea Latva-Kisko* Kurikka, *Signe Liljeroos* Oulu, *Sylvia Laurila* Hailuoto, *Salu Puumala* Kaustinen, *Teemu Antero* Uusikirko, Viip. l. Nämä ovat B luokan oppilaita. Opettajattarena on ollut neiti *Saimi Tolvanen*.

Vaala Kurjatkin on liittynyt Evank. luth. kirkkoon.

— **Jyväskylän** k.m. koulusta *Niilo Aaltonen* Akaa, *Ville Hänninen* Hankasalmi, *Uno Evert Niemi* Laihia, *Yrjö Evert Pajunen* Tyrvää, *Kalle aukusti Ukkuniemi* Kemijärvi, *Hilda Kaisa Niskanen* Kuhmoniemi, *Aili Susanna Rajamäki* Noormakku, *Paavali Rikard Eerola* Elimäki, *Oskari Niemistö* Virolahti, *Hemmi Samuli Tolonen* Vuohijoki, *Tuomas Vihtoinen* Viipurin maaseurak., *Tyyne Maria Haantala* Joutsa, *Ida Maria Lång* Kiuruvesi, *Maria Stiina Perttunen* Kuusamo.

Koulusta eroaa myös kreikkalaiskatolilaiseen uskontoon kuuluva *Jaakko Korppi* Salmi.

— **Porvoon** k.m. koulusta laskettiin pois seuraavat oppilaat: *Arvo Helenius*, Helsinki, *Karl Nordberg* Helsinki, *Åke Sohström* Maaninka, *Karl Martola* Vaasa, *Greta Lundqvist* Snappertuna, *Ester Eriksson* Korpo, *Lilli Gustafsson* Pyhäjärvi U. L., *Adele Engman* Ahvenanmaalta.

— **Mikkelin** k.m. koulusta pääsivät pois viime toukokuussa seuraavat oppilaat: *Yrjö Jalonen* Vammala, *Jalmari Jokinen* Sahalahti, *Otto Nieminen* Tyrvää, *Pauli Ukkola* Haukipudas, *Riitta Jurvakainen* Pieksämäki, *Anna Kurki* Pieksämäki, *Alma Ollikainen* Pieksämäki, *Alma Latvala* Vaasa, *Nanni Myllyla* Saloinen, *Vänö Jokinen* Siikainen, *Toivo Juutilainen* Juva, *Salu Lehtinen* Hausjärvi, *Tauno Moilanen* Siikämäki, *Martti Mäkinen* Haapamäki, *Fanny Oksanen* Renko, *Kaarlo Sini-luoto* Saloinen, *Antti syrjälä* Merijärvi, *Lauri Vilhuniemi* Korpilahti, *Antti Julita* Kalajoki.

— **Huom.!** Kotkan ja sen ympäristön kuuromykille järjestämme esitelmäpäivän juhannuksena eli 24 p. kesäkuuta 1926 Kotkan Tiutisessa. S.K.Liiton puolesta saapuu hra *Elias Savisaari* Turusta esitelmän pitoon. Juhannus-aattona järjestämme huviretken saareen, jos ilma on suotuista. Siis tervetuloa!

— **Pastori H. Nybergin** osoite on kesä—elokuun aikana: *Kuhmoinen*.

— **Ilmajoki.** K.m. kokous pidetään ensi heinäk. 11 p. Ilmajoen Huissinkylässä M. Ylivarvin talossa. Tervetulleita!

Tili.

Turun kuuromykkäin koulun ensimmäisen koulutalon seinälle *Agricolankadun* 1:ssä Turussa *Carl Oscar Malmén* 100-vuotispäivän johdosta kiinnitettyjen muistokilpien rahankeräyksestä.

Lahjoittajat mainitaan siinä järjestyksessä, missä he ovat nimensä rahainkeräyslistoihin merkinneet:

Turun lista I: E. Savisaari 20:—, I. Haapala 5:—, V. Kyllönen 20:—, S. Lahnalampi 10:—, Toivo Tuomola 2:—, Arvi Haari 20:—, Signe Puutanen 5:—, Ida Kyllänpää 5:—, Impi Jokinen 10:—, N. J. Lindvall 10:—, H. Penttilä 10:—, H. Kauppinen 5:—, A. Anero 5:—, H. Achrén 5:— ja E. Hakala 3:—, yhteensä 133:—.

Tampereen lista: *Ina Nordlund* 20:—, *J. F. Talvia* 10:—, *Kaarle Hellén* 10:—, *Vilho Ritala* 20:—, *Iisakki Ollinen* 10:—, *Oskar Louutu* 10:—, *Elin Raitio* 10:—, *S. T. 18:—*, *Heikki Helin* 5:—, *Kaarlo Ritala* 20:—, *Ida Ylén* 10:—, *T. Vassil* 5:—, *Pauliina Kari* 5:—, *T. A. Pöyhölä* 18:—, *Aune Rannisto* 1:—, *Frans Kulmala* 3:—, *Oskari Mäkinen* 1:—, *Anton Lehtinen* 5:—, *Edla Väänänen* 1:— ja *L. B. 5:—*, yhteensä 171:—.

Helsingin lista: *Solveig* ja *Eino Karilas* 10:—, *Ingrid Lönnberg* —: 50, *Sandra Sedler* 5:—, *Lauri Vainola* 5:—,

A. Joutsen 5:—, E. Collin 5:—, M. Lagergren 1:—, E. Kullberg 2:—, E. From 1:50, A. Hasselman 1:—, L. Sormunen 1:50, V. Hytönen 2:50, K. Mikkola 5:—, T. Roine 2:—, R. Elovaara 1:—, Schoultz 2:—, Signe Mänsön 2:—, Georg Örn 5:—, E. Laakso 3:—, V. Rantanen 5:—, S. Vuokko 5:—, V. Salovaara 5:— ja Axel Norstedt 5:—, yhteensä 83:—.

John Sundberg 20:—, Sävele Augervo 25:—, ja joulukassasta 3:31, yhteensä 48:31.

Turun lista II: E. J. Pesonen ja Ebba Pesonen 50:—, A. Hellström 10:—, J. K. Palomaa 15:—, G. Herpman 15:—, Anna Nyström 15:—, H. M. Rekola 15:— ja erityisenä lahjoituksena 194:47 p., yhteensä 314:47 p.

Korkoja 150:22 p.

Tuloja yhteensä kaikilla listoilla korkoineen 900 mk. Muistokilpien hinta K. G. Forsströmin Kivenjalostuslaitoksen laskun mukaan 900 mk.

Turussa, 1 p:nä kesäkuuta 1926.

J. K. Palomaa.

VALOKUVIA

Tilattavaksi tarjotaan Porvoon S.K.M. IX yleisessä kokouksessa 5—6 p. kesäk. otettuja valokuvia.

- N:o 1 pitkä kuva: Osanottajat lyseon juhlasalissa ä 6:—.
 „ 2 pitkä kuva: K.m. jorotus k.m. koulun huoneuston kansliassa ä 6:—.
 „ 3 Matkalla tuomiokirkkoon.
 „ 4 Osanottajat tuomiokirkossa.
 „ 5 Papit saarnaavat „
 „ 6 Kansallispukuiset naiset.
 „ 7 Kenttäkeittiö k.m. koulun pihalla.
 „ 8 Ravintola „
 „ 9 Malmin patsas peitettyinä.
 „ 10 Kouluneuvos Forsius Malmin patsaan paljastuspuhe.
 „ 11 Malmin patsas komeassa puutarhassa k.m. koulun pihalla.
 „ 12 Kuuromykkäin laulu.
 „ 13 Kouluneuvos Forsius ja johtaja Jungner Malmin patsaalla.

PIENEMPIÄ VALOKUVIA

- „ 14 Matkalla tuomiokirkkoon.
 „ 15 Papit saarnaavat tuomiokirkossa.
 „ 16 Malmin patsas peitettyinä.
 „ 17 Kouluneuvos Forsiuksen Malmin patsaan paljastuspuhe.
 „ 18 Malmin patsas komeassa puutarhassa k.m. koulun pihalla.
 „ 19 Kuuromykkäin laulu.
 „ 20 Malmin patsas.

Koko sarja N:o 1—13 isompia kuvia maksaa 40 mk. tai 3 mk. kpl.+50 p. postimaksu sekä pienempiä kuvia N:o 14+20 maksaa 10 mk. tai 1:50 p. kpl.+50 p. postimaksu. Huom! N:o 1 ja 2 pitkiä kuvia erikseen maksaa 6 mk. kpl.+50 p. postimaksu.

Tilauksia vastaanottaa Hannes Ylén, osoite: Hämeenlinna, Hätilä.

VALOKUVIA

Kesäk. 5 ja 6 p:nä Porvoossa pidetyn Suomen Kuurom. kokouksen aikana otettuja valokuvia saa tilata:

13×18 cm: kuvia.

- N:o 1 K. O. Malmin muistopatsaan paljastus.
 „ 2 „Maamme“ laulajat K. O. Malmin pats. edustalla.
 „ 3 Maamme k.m. laulajat.
 „ 4 Kouluneuvos Forsius ja Tukholman k.m. koulun rehtori Jungner patsaan edustalla.

Postikortteja.

- N:o 5 K. O. Malmin patsas.
 „ 6 „Maamme“ laulajat patsaan edustalla.
 „ 7 Kouluneuvos Forsius ja hra Sundberg patsaan edustalla.
 „ 8 Hra Sundberg puhuu lavalla.

Kuvat ovat erittäin onnistuneita. 13×18 kuva maksaa 5 mk. kpl. Postikortteja 3 mk. kpl. Kaikki yhdessä maksaa 30:— ynnä postimaks. 60 p. Maksettava käteillä. Tilata saa osoitteella:

K. B. Mikkola

Tehtaank. 3, A 1, Helsinki.

Murhemielin ilmoitamme, että Herra on nähnyt poiskutsun rakkaan poikamme

Yrjö Jaime Kosusen

* 13. 11. 1925 ja kuoli 26. 5. 1926. Kaihomielin kaipauksella häntä muistelevat isä, äiti, siskot ja kummitädit.

Matilda ja Aug. Kosunen
Savonlinna.

Oli äidillä ruusunen tarhassa, jota isäkin hoiteli armaanaan. Tuli Tarhuri tarhansa kitkemään, jätti isän, äidin ja siskot itkemään.

Rakkaimpamme

Tauno Kalervo

seurasi äitiään 26. 4. 1926 5 kk. 25 pv. vanhana Hämeenlinnassa.

Vihtori Launio,
Martta ja Märtti.

Jeesus otti luo enkelten

Rakastetun kaivatun.

Kaipauksella ilmoitamme että poikani ja veljemme

Juho Taneli Lampinen

vaipui ijäiseen uneen Lahden sairaalassa kesäk. 10 p:nä yhden vuorokauden kestäneen kovan taudin murtamana, 39 vuoden ikäisenä. Lähinnä häntä muistelee äiti, 3 sisarta, 1 veli ja sisaren ja veljen perheet.

„Herra, auta tahtoo tyytymään!“

Eeva Lampinen
ja sisarukset.